

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง การจัดการเรียนการสอนแบบร่วมมือของกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี (งานเกษตร) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผู้วิจัยได้นำเสนอประเด็นต่าง ๆ ที่สำคัญ 3 ส่วน คือ สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1. สรุปการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์การวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) สภาพโดยทั่วไปของนักเรียน ผู้ปกครอง และครูที่รับผิดชอบการงานอาชีพเกษตร 2) ความคิดเห็นของนักเรียน ผู้ปกครองและครูในการมีส่วนร่วมการดำเนินการจัดการเรียนการสอนวิชางานเกษตร 3) ความต้องการของนักเรียน ผู้ปกครอง และครูที่มีต่อการเรียนการสอนวิชางานเกษตร และ 4) ปัญหาในการจัดการเรียนการสอนวิชางานเกษตรของนักเรียน ผู้ปกครอง และครูที่รับผิดชอบการงานอาชีพเกษตร

1.2 วิธีการวิจัย ได้แก่

1.2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากร ประกอบด้วย 1) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ทั้งหมดของโรงเรียนบ้านแดบล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์เขต 1 จังหวัดสุรินทร์ ประจำปีการศึกษา 2555 จำนวน 25 คน 2) ผู้ปกครองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ทั้งหมด จำนวน 25 คน และ 3) ครูที่รับผิดชอบวิชาการงานอาชีพ จำนวน 11 คน

1.2.2 เครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลการวิจัย ประกอบด้วยแบบสอบถาม 3 ชุด ดังนี้

ชุดที่ 1 แบบสอบถามนักเรียน มีทั้งหมด 4 ตอน คือ 1) สภาพโดยทั่วไปของนักเรียน 2) ความคิดเห็นของนักเรียนในการมีส่วนร่วมการดำเนินการจัดการเรียนการสอนวิชางานเกษตร 3) ความต้องการของนักเรียนที่มีต่อการเรียนการสอนวิชางานเกษตร และ 4) ปัญหาในการจัดการเรียนการสอนวิชางานเกษตร

ชุดที่ 2 ผู้ปกครองนักเรียน มีทั้งหมด 4 ตอน คือ 1) สภาพโดยทั่วไปของผู้ปกครองนักเรียน 2) ความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับผลการดำเนินงานการจัดกิจกรรมการ

เรียนการสอนวิชางานเกษตร 3) ความต้องการในการสนับสนุนกิจกรรมการเรียนการสอนงานเกษตรวิชางานเกษตร และ 4) ปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอนงานเกษตร

ชุดที่ 3 ครูที่รับผิดชอบการทำงานอาชีพเกษตร มีทั้งหมด 4 ตอน คือ 1) สภาพทั่วไปของครูที่รับผิดชอบการทำงานอาชีพเกษตร 2) ความคิดเห็นต่อการดำเนินงานในการจัดการเรียนการสอนวิชางานเกษตร 3) ความต้องการสนับสนุนกิจกรรมการเรียนการสอนวิชางานเกษตร และ 4) ปัญหาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนวิชางานเกษตร

1.2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล ช่วงเวลาเก็บรวบรวมข้อมูล ตั้งแต่วันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2556 - 31 มีนาคม 2556

1.2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการนำแบบสอบถามที่ได้มาตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ ลงรหัสข้อมูล เพื่อประเมินผลและทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยใช้ค่าสถิติคือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด และการจัดอันดับ

1.3 ผลการวิจัย สรุปในประเด็นตามกลุ่มประชากร ดังนี้

1.3.1 นักเรียน ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1) สภาพโดยทั่วไปของนักเรียน จากการศึกษาพบว่า

- นักเรียนร้อยละ 56.0 เป็นเพศหญิง และร้อยละ 44.0 เป็นเพศชาย ร้อยละ 84.0 อายุ 11ปี และร้อยละ16.0 อายุ12 ปี
- นักเรียนร้อยละ 76.0 บิดามีอาชีพรับจ้าง รองลงไปร้อยละ 56.0 บิดามีอาชีพทำ ร้อยละ 64.0 มารดามีอาชีพรับจ้าง รองลงไปร้อยละ 36.0 มารดามีอาชีพทำนา โดยร้อยละ 72.0 อาศัยอยู่กับบิดามารดา นอกจากนี้ ร้อยละ 96.0 บิดามารดามีพื้นที่ทำการเกษตรเป็นของตนเอง
- นักเรียนทั้งหมดได้รับความรู้ด้านการเกษตร ร้อยละ 92.0 ได้รับผลผลิตด้านการเกษตร และร้อยละ 80.0 สร้างรายได้ โดยร้อยละ 92.0 สามารถนำความรู้ไปทำเป็นกิจกรรมส่วนตัว ร้อยละ 84 .0 นำไปทำกิจกรรมที่บ้านทำแปลงผักสวนครัว และปลูกผักตามรั้วร่วมกับผู้ปกครอง และร้อยละ 92.0 สามารถนำความรู้ไปปฏิบัติโดยการปลูกไม้ดอกไม้ประดับที่บ้านได้สวยงาม

2) ความคิดเห็นของนักเรียนในการมีส่วนร่วมการดำเนินการจัดการเรียนการสอนวิชางานเกษตร จากการศึกษาพบว่า

- นักเรียนส่วนใหญ่มีส่วนร่วมกิจกรรมการดำเนินการจัดการเรียนการสอนวิชางานเกษตรเป็นประจำ ในเรื่อง การทำกิจกรรมในห้องเรียน การทำงานกลุ่ม การวางแผน

การดำเนินงาน การสำรวจแหล่งพื้นที่ทำแปลงเพาะปลูก และการวางแผนเลี้ยงปลาตก ส่วนนักเรียนบางส่วนมีส่วนร่วมเป็นบางครั้ง

- นักเรียนประมาณสองในสามมีส่วนร่วมเป็นบางครั้ง ส่วนนักเรียนที่เหลือมีส่วนร่วมเป็นประจำในเรื่อง การสำรวจและหาพันธุ์ผักเพาะปลูก การใช้และเก็บรักษาเครื่องมือเกี่ยวกับดิน การใช้และเก็บเก็บรักษาเครื่องมือเกี่ยวกับพืช การดูแลเอาใจใส่ รดน้ำ พรุนดิน ใส่ปุ๋ยพืชผัก การกำจัดวัชพืชและศัตรูพืช การปักชำพืช (ราก กิ่ง ใบ) กิจกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับการตอนกิ่ง และการจัดกิจกรรมเลี้ยงปลาตกในบ่อซีเมนต์

- นักเรียนประมาณกึ่งหนึ่งมีส่วนร่วมเป็นประจำ ส่วนนักเรียนที่เหลือมีส่วนร่วมเป็นบางครั้ง ในเรื่อง การบันทึกกิจกรรมที่ปฏิบัติ และการได้รับผลตอบแทนจากการทำกิจกรรม

3) ความต้องการของนักเรียนที่มีต่อการเรียนการสอนวิชางานเกษตร จากการศึกษาพบว่า ความต้องการของนักเรียนอยู่ในระดับมากทุกประเด็น ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับการเกษตรทั่วไป ประกอบด้วย การเพาะเห็ด การปลูกผัก การปลูกไม้ดอกไม้ประดับ การเพาะพันธุ์กล้าไม้ผล การเพาะปลูกไม้แขวน การเลี้ยงสัตว์ การเลี้ยงปลา การแปรรูปอาหาร การถนอมอาหาร การประกอบอาหาร การประดิษฐ์จากเศษวัสดุ นอกจากนี้ นักเรียนยังมีความต้องการระดับมากเกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์การเกษตร สถานที่ฝึกปฏิบัติกิจกรรม ภาชนะในการเพาะปลูกพืช วัสดุอุปกรณ์เกี่ยวกับการปลูกพืช เมล็ดพันธุ์พืชผัก และศึกษานอกสถานที่เกี่ยวกับการเกษตร

4) ปัญหาในการจัดการเรียนการสอนวิชางานเกษตร จากการศึกษาพบว่า นักเรียนมีปัญหาในระดับกลาง ได้แก่ ความรู้การเกษตร การฝึกทักษะในการปฏิบัติงานเกษตร อุปกรณ์การฝึกปฏิบัติ การจัดกิจกรรมกลุ่ม บทบาทหน้าที่ของนักเรียนในการช่วยเหลือซึ่งกันในกลุ่ม วัสดุอุปกรณ์ฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับพืช วัสดุอุปกรณ์ฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับดิน วัสดุอุปกรณ์ฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับการเลี้ยงสัตว์ วัสดุอุปกรณ์ฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับการเลี้ยงปลา การมีส่วนร่วมวางแผนทำกิจกรรม การรับผิดชอบงานที่มอบหมาย และการนำความรู้ด้านการเกษตรไปใช้ที่บ้าน นอกจากนี้ นักเรียนมีปัญหาในระดับมากในเรื่อง ความเพียงพอสถานที่ฝึกปฏิบัติทักษะการเกษตร

1.3.2 ผู้ปกครองนักเรียน ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1) สภาพทั่วไปของผู้ปกครองนักเรียน จากการศึกษาพบว่า ผู้ปกครองร้อยละ 96.0 เป็นเพศหญิง อายุเฉลี่ย 45.76 ปี ร้อยละ 76.0 มีสถานภาพสมรส ร้อยละ 76.0 เป็นมารดา นักเรียน ร้อยละ 68.0 จบการศึกษาระดับประถมศึกษา ร้อยละ 16.0 จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา และร้อยละ 8.0 จบการศึกษาระดับ ปวช.และปวส. นอกจากนี้ ผู้ปกครองทั้งหมดสนับสนุนกิจกรรมที่นักเรียนปฏิบัติเกี่ยวกับเรียนวิชาการงานอาชีพ

2) *ความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับผลการดำเนินงานการจัดการเรียนการสอนวิชางานเกษตร* จากการศึกษาพบว่า ผู้ปกครองมีความเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานของนักเรียนว่า นักเรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนวิชางานเกษตรเป็นประจำและบางครั้งจำนวนไม่แตกต่างกันมากนัก ประเด็นที่ศึกษาความสามารถของนักเรียน ได้แก่ การใช้และเก็บรักษาอุปกรณ์การเกษตร การช่วยดูแลรดน้ำพรวนดินพืชผัก การช่วยดูแลให้อาหารเป็ดไก่ การปลูกผักสวนครัวที่บ้านเจริญงอกงาม การแบ่งปันผักสวนครัวแก่เพื่อนบ้าน การนำความรู้ด้านการเกษตรมาประยุกต์ใช้ที่บ้าน การใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ การเอาใจใส่รับผิดชอบงานที่มอบหมาย การนำความรู้ไปปฏิบัติช่วยเหลือเพื่อนบ้าน การปฏิบัติกิจกรรมด้านการเกษตรเพื่อช่วยสร้างรายได้ การติดตามงานระหว่างบ้านกับโรงเรียน การวางแผนทำกิจกรรมที่บ้าน การได้รับผลตอบแทนจากการทำกิจกรรมการเกษตร และการได้รับประโยชน์จากกิจกรรมที่ปฏิบัติ

3) *ความต้องการในการสนับสนุนกิจกรรมการเรียนการสอนงานเกษตรวิชา* งานเกษตร พบว่า ผู้ปกครองมีความต้องการระดับมาก ในเรื่อง การสนับสนุนด้านวัสดุอุปกรณ์การเกษตรในการทำกิจกรรม ปัจจัยการผลิตในการทำกิจกรรมการเกษตร การดูแลเอาใจใส่รับผิดชอบงานที่มอบหมายที่บ้าน การส่งเสริมศักยภาพด้านการปฏิบัติงานของนักเรียนที่บ้าน การสื่อสารสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง การใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์จากการทำกิจกรรมการเกษตรที่บ้าน การยอมรับความคิดเห็นจากผู้ปกครองในการทำกิจกรรม การรับฟังการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางกิจกรรมการเรียน การใช้พื้นที่เกษตรกรรมที่ประสบผลสำเร็จเป็นแหล่งศึกษาเรียนรู้ นอกจากนี้ ผู้ปกครองนักเรียนมีความต้องการในระดับปานกลางในเรื่อง การปฏิบัติหน้าที่ของนักเรียนเกี่ยวกับการช่วยเหลือกิจกรรมการเกษตรที่บ้าน

4) *ปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอนงานเกษตร* จากการศึกษา ผู้ปกครองมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาทั้งหมดอยู่ในระดับปานกลางทุกประเด็น ได้แก่ อุปกรณ์การฝึกปฏิบัติงานเกษตร สถานที่การฝึกปฏิบัติกิจกรรมการเกษตร สภาพแวดล้อมเกี่ยวกับสถานที่ การนำความรู้และการปฏิบัติไปใช้ที่บ้าน การทำงานร่วมกับกิจกรรมที่บ้าน การดูแลเอาใจใส่งานที่รับผิดชอบ การติดตามงานที่มอบหมายที่บ้าน ความรู้ของนักเรียนเกี่ยวกับเกษตร การนำความรู้มาประยุกต์ใช้ที่บ้าน การมีส่วนร่วมรับรู้ระหว่างนักเรียน ครู และผู้ปกครอง และการสื่อสารระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง

1.3.3 ครูที่รับผิดชอบการงานอาชีพเกษตร

1) *สภาพโดยทั่วไปของครูที่รับผิดชอบการงานอาชีพเกษตร* จากการศึกษาพบว่า

- ครูร้อยละ 54.5 เป็นเพศหญิง และร้อยละ 45.5 เป็นเพศชาย เกือบทั้งหมดจบการศึกษาระดับปริญญาตรี วิชาเอกที่จบมีหลากหลาย ได้แก่ สุขศึกษา ภาษาไทย บริหารการศึกษา เทคโนโลยีการศึกษา การประถมศึกษา นาฏศิลป์ วิทยาศาสตร์ และอุตสาหกรรม โดยมีจบเอกทางด้านการเกษตรเพียง 1 คน มีประสบการณ์ในการทำงานเฉลี่ย 19.8 ปี ร้อยละ 80.0 เคยได้รับการอบรมความรู้เกี่ยวกับการเกษตร

- ครูทั้งหมดมีส่วนร่วมในการวางแผนการทำงาน และเกือบทั้งหมดมีส่วนร่วมในการอบรมให้ความรู้และการฝึกปฏิบัติ โดยกิจกรรมที่ครูมีส่วนร่วม ได้แก่ การปลูกพืชทั่วไป กิจกรรมขยายพันธุ์พืช การปลูกผักสวนครัวในแปลง การปลูกผักสวนครัวในภาชนะ การเลี้ยงสัตว์ และการเลี้ยงปลา

2) ความคิดเห็นต่อการดำเนินงานในการจัดการเรียนการสอนวิชางานเกษตร

จากการศึกษาพบว่า

- ครูส่วนใหญ่มีความเห็นว่า การจัดการเรียนการสอนวิชางานเกษตรงานมีการดำเนินงานเป็นประจำในเรื่อง การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การฝึกให้นักเรียนใช้และเก็บรักษาอุปกรณ์การเกษตร และการติดตามงานระหว่างบ้านกับโรงเรียน นอกจากนี้ ประมาณสามในสี่ของครูมีความเห็นว่า มีการดำเนินงานเป็นประจำในเรื่อง การวางแผนทำกิจกรรมการเรียนการสอนที่ดี และการจัดปลูกสวนครัวในแปลง และประมาณสองในสามของครูมีความเห็นว่า มีการดำเนินการเป็นประจำเช่นกัน ในเรื่อง การจัดปลูกสวนครัวในภาชนะ ส่วนครูที่เหลือมีความเห็นว่า กิจกรรมดังกล่าวมีการปฏิบัติเป็นบางครั้ง

- ครูส่วนใหญ่มีความเห็นว่า มีการดำเนินงานเป็นบางครั้งในเรื่อง การได้รับการสนับสนุนด้านสื่อการสอนจากหน่วยงานอื่น การได้รับการสนับสนุนด้านเมล็ดพันธุ์พืชจากหน่วยงานอื่น และการจัดกิจกรรมปักชำใบ กิ่ง ยอด ราก ส่วนกิจกรรมการจัดกิจกรรมการติดตาม/ตอกลง ครูทั้งหมดมีความเห็นว่า มีการปฏิบัติเป็นบางครั้ง นอกจากนี้ ประมาณสามในสี่ของครูมีความเห็นว่า มีการปฏิบัติเป็นบางครั้งในเรื่อง การเข้ารับอบรมความรู้การเกษตร และการจัดกิจกรรมการขายผลผลิตจากผักสวนครัว ไม้ดอก ไม้ประดับ ส่วนครูที่เหลือมีความเห็นว่า กิจกรรมดังกล่าวมีการปฏิบัติเป็นประจำ

3) ความต้องการในการสนับสนุนกิจกรรมการเรียนการสอนวิชางานเกษตร

จากการศึกษาพบว่า ครูมีความต้องการระดับมากทุกประเด็น ในเรื่อง ความรู้การเกษตร วัสดุอุปกรณ์การเกษตร สถานที่ฝึกปฏิบัติกิจกรรมการเกษตร ปัจจัยการผลิตการเกษตร งบประมาณ ดำเนินการด้านการเกษตร การนำความรู้ที่ได้จากการอบรมด้านการเกษตรมาปฏิบัติ การให้นักเรียน

ดูแลเอาใจใส่รับผิดชอบงานที่มอบหมายมากขึ้น การสื่อสารระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครองดีขึ้น และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน

4) ปัญหาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนวิชางานเกษตร จากการศึกษาพบ ปัญหาของการดำเนินงานตามความคิดเห็นของครู ดังนี้

- ปัญหาที่ครูมีความเห็นว่าอยู่ในระดับมาก ได้แก่ สถานที่การฝึกปฏิบัติ กิจกรรมการเกษตร และสภาพแวดล้อมของสถานที่

- ปัญหาที่ครูมีความเห็นว่าอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ อุปกรณ์การฝึก ปฏิบัติงานเกษตร อุปกรณ์การจัดการเรียนการสอนในห้องเรียน การประเมินผลจัดกิจกรรมอย่าง สม่ำเสมอ การติดตามงานที่มอบหมายที่โรงเรียน การสื่อสารกับผู้ปกครองในการทำกิจกรรมของ นักเรียน และการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

- ปัญหาที่ครูมีความเห็นว่าอยู่ในระดับน้อย มีประเด็นเดียว คือ การ ติดตามงานที่มอบหมายที่บ้าน

2. อภิปรายผล

จากการศึกษามีสิ่งที่ควรอภิปรายดังต่อไปนี้

2.1 สภาพโดยทั่วไปของนักเรียน

จากการศึกษาพบว่า การเรียนวิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี (งานเกษตร) นักเรียนได้รับความรู้ด้านการเกษตร และได้รับผลผลิตด้านการเกษตร ทำให้เกิดการสร้างรายได้ และนักเรียนสามารถนำไปทำเป็นกิจกรรมส่วนตัว ทำแปลงผักสวนครัวที่บ้าน ปลูกผักตามรั้ว และ ปลูกผักในกระถาง โดยร่วมกับผู้ปกครอง ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ พรรณรพี งามธรรมสาร (2552) กล่าวว่า การเรียนแบบทำงานรับผิดชอบร่วมกัน เป็นการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ผู้เรียน เรียนเป็นกลุ่มเล็ก สมาชิกในกลุ่มจะมีความสามารถที่แตกต่างกัน ผู้เรียนแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และรับผิดชอบการทำงานของตนเองเท่ากับรับผิดชอบการทำงานของ สมาชิกแต่ละคนในกลุ่มด้วย บุญครอง ศรีนวล (2543: 10) กล่าวถึง การเรียนแบบร่วมมือกันเรียนรู้ คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการเรียนรู้เป็นกลุ่ม เพื่อให้สมาชิกแต่ละคนในกลุ่มเกิดการเรียนรู้ และตระหนักถึงความสำคัญของตนเองในการช่วยให้กลุ่มประสบความสำเร็จ รวมทั้งการฝึก ทักษะทางสังคมให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนด้วย

2.2 ความคิดเห็นของนักเรียนในการมีส่วนร่วมการดำเนินการจัดการเรียนการสอน

วิชางานเกษตร

จากการศึกษาพบว่า นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ของการดำเนินการจัดการเรียนการสอนวิชางานเกษตร ทั้งเป็นประจำและบางครั้ง ทำให้นักเรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุรางคณา อนุกุลประเสริฐ (2548: 60) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของนักเรียนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรม โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยให้นักเรียนเข้ามามีส่วนร่วมคิดร่วมวางแผนการลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง เพื่อให้เกิดความรู้ที่แท้จริงนั้นสำคัญคือ การที่ผู้เรียนจะมีความรับผิดชอบต่อการทำงานการทำงานร่วมกับคนอื่น ๆ การดูแลเอาใจใส่งานที่ดำเนินการอยู่มากขึ้นเพียงใดนั้นจากการสังเกตของผู้วิจัยเห็นว่า ทำให้นักเรียนมีความรับผิดชอบต่อตนเองและต่อกลุ่มเพื่อนรู้สึกสนุกสนานกับการเรียนทำงานอย่างเป็นระบบ นำประโยชน์จากสิ่งที่เรียนไปประยุกต์ใช้ในชีวิต

ผลการศึกษายังสอดคล้องกับบุญครอง ศรีนวล (2543: 10) กล่าวถึง การเรียนแบบร่วมมือกันเรียนรู้ คือ การจัดกิจกรรมการเรียนที่เน้นการเรียนเป็นกลุ่ม เพื่อให้สมาชิกแต่ละคนในกลุ่มเกิดการเรียนรู้ และตระหนักถึงความสำคัญของตนเองในการช่วยให้กลุ่มประสบความสำเร็จ รวมทั้งการฝึกทักษะทางสังคมให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนด้วย

2.3 ปัญหาของการดำเนินการจัดการเรียนการสอนวิชางานเกษตร

จากการศึกษาพบว่า ตามความเห็นของนักเรียน ผู้ปกครอง และครู มีความเห็นว่า ปัญหาของการดำเนินการจัดการเรียนการสอนวิชางานเกษตร อยู่ในระดับปานกลาง บางประเด็นมีปัญหาในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับวรรณพงษ์ เมืองเส้น (2551: 66) ได้ศึกษาการดำเนินงานกิจกรรมการเกษตรสำหรับเด็กนักเรียนในโรงเรียนและกลุ่มชุมชนเกษตรกรที่อยู่ในวัยเดียวกัน มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรมในโรงเรียน และการฝึกอบรมแก่ชุมชนเกษตรกรแล้ว มีการดำเนินกิจกรรมการเกษตร โดยการใช้ปฏิบัติที่หลากหลาย ทั้งการปลูกพืช เช่น การปลูกพืชผัก การเพาะเห็ด และการเลี้ยงสัตว์ เช่น การเลี้ยงไก่เนื้อ ไก่ไข่ ปลา และกบ ซึ่งจะแตกต่างกันไปตามบริบทของพื้นที่ และมีการนำเอาแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงมาบูรณาการจัดการเรียนการสอน แต่ครูบางคนก็ยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ส่วนปัญหาที่พบได้แก่ การที่นักเรียนยังมีเจตคติที่ไม่ดีต่ออาชีพเกษตร ผู้ปกครองไม่สนับสนุนให้นักเรียนเรียนเกษตร การดำเนินงานขาดงบประมาณ และวัสดุอุปกรณ์ ผู้บริหารไม่ให้ความสำคัญกิจกรรมการเกษตรเท่าที่ควร ครูผู้สอนขาดความมุ่งมั่นในการสอน ขาดการจัดการที่ดี ขาดความรู้ทางการเกษตร ขาดขวัญกำลังใจในการ

ทำงาน ซึ่งปัญหาเหล่านี้ยังรอการแก้ไขและพัฒนาจากหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ผลที่ได้จากการศึกษาวิจัย ผู้วิจัยจึงเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในการพัฒนางานการจัดการเรียนการสอน ในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี (งานเกษตร) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านแด่ล สำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษาสุรินทร์เขต 1 ดังนี้

3.1.1 ด้านการเรียนการสอน ครูควรมีการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนอย่างต่อเนื่อง และมีสื่อและอุปกรณ์การเรียนที่หลากหลาย และเพียงพอกับกระบวนการจัดการเรียนการสอนและจำนวนนักเรียน เพราะถ้าขาดอุปกรณ์และสื่อการเรียนจะมีผลต่อผู้เรียนเป็นอย่างมาก หรือขาดทักษะทางการเรียน

3.1.2 ผู้ปกครองนักเรียน มีส่วนสำคัญในการสนับสนุนการเล่าเรียนของนักเรียน และเข้าใจในการทำกิจกรรมการเรียน เพราะนักเรียนทำกิจกรรมที่โรงเรียนต้องอาศัยเครื่องมืออุปกรณ์จากที่บ้านเป็นส่วนใหญ่ เนื่องจากอุปกรณ์ทางการฝึกทักษะไม่เพียงพอหรือไม่มี และผลจากการจัดกิจกรรมที่โรงเรียนสามารถนำไปบริโภคที่บ้านได้ เช่น ผักสวนครัว

3.1.3 ครู นักเรียน และผู้ปกครอง มีส่วนสำคัญในการแสดงความคิดเห็นในการเรียนของนักเรียน และสนับสนุนปัจจัยด้านการเรียนและอุปกรณ์การเรียน

3.1.4 การเรียนแบบร่วมมือ ต้องได้รับการร่วมมือจากนักเรียน ผู้ปกครอง และครูที่จัดกิจกรรม ในการสนับสนุนอุปกรณ์และเครื่องมือในการเรียนแต่ละครั้ง

3.1.5 สื่ออุปกรณ์การเรียนแบบร่วมมือ นักเรียนเรียนต้องได้รับความรู้อย่างทั่วถึง และร่วมกิจกรรมทุกครั้ง ในบทบาทของแต่ละกิจกรรม และเป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนต้องได้ร่วมกิจกรรมทั่วถึงทุกคน และต้องได้รับการประเมินแต่ละกิจกรรม

3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 ควรมีการศึกษาการนำความรู้การเกษตรไปใช้ในการประกอบอาชีพ หรือการใช้ในชีวิตประจำวัน ของนักเรียนหลังสำเร็จการศึกษาไปแล้ว

3.2.2 ควรศึกษาเปรียบเทียบการนำความรู้การเกษตรไปใช้ของนักเรียนจากโรงเรียนต่างๆ ในเขตพื้นที่การศึกษาเดียวกัน